

O údajném nálezu kukačky dešťové (*Coccyzus americanus*) v České republice

On the alleged record of the Yellow-billed Cuckoo (*Coccyzus americanus*)
in the Czech Republic

Jiří MLÍKOVSKÝ

Zoologické oddělení, Národní muzeum, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1

HUDEC (1983, 2005) zaznamenal na základě informace připsané Otakarovi Štěpánkovi (1903 - 1995) a Janu Hanzákovi (1923 - 1994), někdejšímu zoologům Národního muzea v Praze, že v této instituci je uložen exemplář kukačky dešťové (*Coccyzus americanus* Linnaeus, 1758), ulovený v letech před II. světovou válkou v okolí Hodonína (viz též HUDEC et al. 1995). V České republice je sice několik obcí tohoto jména, lze však předpokládat, že autor měl na mysli nejvýznamnější z těchto lokalit, tedy město Hodonín v Jihomoravském kraji (kvadrát 7168 – PRUNER & MÍKA 1996). HUDEC (1983, 2005) ani HUDEC et al. (1995: 121) však tento druh do fauny České republiky nezařadili s odkazem na to, že okolnosti jeho zastížení u nás nejsou zcela objasněné. Zálet tohoto amerického druhu do střední Evropy nicméně nelze zcela vyloučit, protože kukačka dešťová se vzácně, avšak opakovaně zatoulává přes Atlantik do západní Evropy (SNOW & PERRINS 1998).

Revize kukaček ve sbírkách Národního muzea v Praze provedená počátkem roku 2005 autorem tohoto článku ukázala, že se Hudcova informace nezakládá na pravdě. Podle muzejních katalogů Národního muzea v Praze nikdy kukačku dešťovou pocházející z České republiky nevlastnilo. Ve svých sbírkách má Národní muzeum jediný exemplář tohoto druhu (P6V-102063), který získalo roku 1961 od Východočeského muzea v Pardubicích jako součást sbírky pardubického lékaře Františka Hromádky (1796 - 1881). Kolekce tohoto sběratele obsahuje četné exempláře severoamerických ptáků, které mu z USA posílal jeho syn žijící v New Yorku (BIČÍK 1960, ŠTĚPÁNEK 1975: 144, ŠEBEK 2005). Přestože Hromádkovy exempláře nejsou opatřené údaji o původu, lze považovat za pravděpodobné, že kukačka dešťová P6V-102063 je jedním z těchto exemplářů a že tedy byla ulovena před rokem 1882 v Severní Americe, kde je běžně hnízdícím druhem (HUGHES 1999). Národní muzeum v Praze nemá ve svých sbírkách ani žádný jiný exemplář exotické kukačky, který by mohl zapříčinit vznik fámy o možném výskytu kukačky dešťové na území České republiky.

Souhrnně lze konstatovat, že ve sbírkách ani v katalogích Národního muzea v Praze není nic, co by nasvědčovalo tomu, že by kukačka dešťová byla kdy zastížena na území České republiky. Informace publikované HUDEC (1983, 2005) a HUDEC et al. (1995) lze tedy považovat za omyl. Ať již k němu došlo jakkoliv, kukačku dešťovou nelze ani hypoteticky zařadit na soupis ptáků České republiky.

SUMMARY

HUDEC (1983, 2005) and HUDEC et al. (1995) listed the Yellow-billed Cuckoo (*Coccyzus americanus*), as a possible vagrant to the Czech Republic, supposedly collected at Hodonín (South Moravia, Czech Republic) sometime prior to WW II. However, in view of

uncertainties surrounding the origin of the specimen, they decided not to include the species on the checklist of birds of the Czech Republic. The information was based on the alleged report by Otakar Štěpánek and Jan Hanzák, then zoologists at the National Museum in Praha, Czech Republic, that this institution possesses this specimen. My revision of the Cuculidae in the collection of the National Museum in Praha revealed that the only specimen of the Yellow-billed Cuckoo (P6V-102063) contained in this collection originated from the private collection of František Hromádka (1796-1881), which was obtained by the National Museum in 1961 from the East Bohemian Museum in Pardubice, Czechia. Hromádka's collection includes many specimens of North American birds, which were sent to him by his son, who lived in New York, USA. Although specimens in Hromádka's collection were not accompanied with data on their provenience, it is highly probable that the specimen of this common North American species is one of those received by Hromádka from North America prior to 1882. There are no hints in the collections and catalogues of the National Museum in Praha, that the institution ever had a Yellow-billed Cuckoo collected in Europe. Nor does the National Museum possess any specimen of another exotic cuckoo, which could cause the error.

It is thus probable that the information published by HUDEC (1983, 2005) and HUDEC et al. (1995) was based on an error. There is no indication that a Yellow-billed Cuckoo was collected in the territory of the Czech Republic thus far.

LITERATURA

- BIČÍK Z., 1960: Dr. František Hromádka – ornitholog sběratel. Časopis Národního muzea v Praze, Řada přírodovědná 129: 207-208
- HUDEC K., 1983: *Coccyzus americanus* (Linnaeus, 1758) – Kukačka dešťová. In: HUDEC K. (ed.): Fauna ČSSR, sv. 23: Ptáci – Aves III. Academia. Praha
- HUDEC K., 2005: *Coccyzus americanus* (Linnaeus, 1758) – Kukačka dešťová. In: HUDEC K. & ŠTĀSTNÝ K. (eds.): Fauna ČR, sv. 29: Ptáci – Aves II. Academia. Praha
- HUDEC K., CHYTLIL J., ŠTĀSTNÝ K. & BEJČEK V., 1995: Ptáci České republiky. Sylvia 31: 97 - 149
- HUGHES J.M., 1999: Yellow-billed Cuckoo (*Coccyzus americanus*). In: POOLE A. & GILL F. (eds.): The birds of North America, No. 418. The Birds of North America. Philadelphia
- PRUNER L. & MÍKA P., 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. Klapalekiana 32 (Suppl.): 1 - 115
- SNOW D.W. & PERRINS C.M., 1998: The birds of the western Palearctic 2. Concise edition. Oxford University Press. Oxford
- ŠEBEK F., 2005: Lékař František Hromádka a jeho slavná sbírka vycpanin. <http://www.vcm.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=150> navštíveno 4.5.2005
- ŠTĀPÁNEK O., 1975: Stopadesát let zoologie Národního muzea v Praze (1818 - 1968). Časopis Národního muzea, Oddíl přírodovědný 138 - 139: 1 - 159